

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

zo 4. septembra 2014*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Článok 3 ods. 1 — Pojem ‚žaloba, ktorá súvisí s konkurzným konaním a je s ním úzko spätá‘ — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Článok 1 ods. 2 písm. b) — Pojem ‚konkurz‘ — Žaloba o zaplatenie pohľadávky, ktorú podal správca konkurznej podstaty — Pohľadávka, ktorá vznikla v medzinárodnej nákladnej doprave — Vzťahy medzi nariadeniami č. 1346/2000 a 44/2001 a Dohovorom o medzinárodnej cestnej nákladnej doprave (CMR)“

Vo veci C-157/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Litva) z 20. marca 2013 a doručený Súdnemu dvoru 26. marca 2013, ktorý súvisí s konaním:

Nickel & Goeldner Spedition GmbH

proti

„Kintra“ UAB,

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (spravodajkyňa) a S. Rodin,

generálny advokát: N. Jääskinen,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Nickel & Goeldner Spedition GmbH, v zastúpení: F. Heemann, advokatas,
- „Kintra“ UAB, v zastúpení: V. Onačko, advokatas,
- litovská vláda, v zastúpení: D. Kriaučiūnas a G. Taluntytė, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, J. Möller a J. Kemper, splnomocnení zástupcovia,
- Švajčiarska konfederácia, v zastúpení: M. Jametti, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: litovčina.

— Európska komisia, v zastúpení: A. Steiblyté a M. Wilderspin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 ods. 1 a článku 44 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191), ako aj článku 1 ods. 2 písm. b) a článku 71 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/003, s. 42).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorého účastníkmi sú Nickel & Goeldner Spedition GmbH (ďalej len „Nickel & Goeldner Spedition“), spoločnosť založená podľa nemeckého práva, a „Kintra“ UAB (ďalej len „Kintra“), spoločnosť založená podľa litovského práva v likvidácii, týkajúceho sa zaplatenia sumy istiny 194 077,76 litovských litasov (LTL) dlžnej za služby medzinárodnej nákladnej dopravy.

Právny rámec

Nariadenie č. 1346/2000

- 3 Podľa odôvodnenia 6 sa nariadenie č. 1346/2000 obmedzuje na „ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté“.
- 4 Článok 3 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý upravuje medzinárodnú súdnu právomoc, stanovuje nasledujúce základné pravidlo právomoci:

„Právomoc na začatie konkurzných konaní majú súdy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.“

- 5 Článok 44 ods. 3 písm. a) uvedeného nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie [sa neuplatňuje]:

- a) v akomkoľvek členskom štáte v rozsahu, v ktorom sa nedá zosúladiť so záväzkami ohľadne konkurzu vyplývajúcimi z dohovoru uzavretého medzi týmto štátom a jednou alebo viacerými tretími krajinami pred nadobudnutím platnosti tohto nariadenia“.

Nariadenie č. 44/2001

- 6 Podľa odôvodnenia 7 nariadenia č. 44/2001 „nariadenie musí upraviť všetky hlavné občianske a obchodné veci popri ďalších presne vymedzených veciach“.

7 Článok 1 tohto nariadenia definuje jeho pôsobnosť takto:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

...

b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania [zadlžených] obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

...“

8 Pokiaľ ide o pravidlá právomoci, článok 2 ods. 1 tohto nariadenia obsahuje nasledujúce základné pravidlo:

„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“

9 V zmluvných veciach stanovuje článok 5 bod 1 uvedeného nariadenia osobitné pravidlo, ktoré znie:

„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v druhom členskom štáte

1. a) v zmluvných veciach na súdoch podľa miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby;

b) na účely tohto ustanovenia, ak sa účastníci zmluvy nedohodli inak, je miestom zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby:

— pri predaji tovaru miesto v členskom štáte, kam sa podľa zmluvy tovar dodal alebo mal dodať,

— pri poskytnutí služieb miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytnú alebo mali poskytnúť,

c) ak sa neuplatní písmeno b), uplatní sa písmeno a)“.

10 Článok 71 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, ktorý upravuje vzťahy s dohovormi týkajúcimi sa špecifických oblastí (ďalej len „osobitné dohovory“), ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty, stanovuje:

„Toto nariadenie nemá vplyv na dohovory, ktorých zmluvnými stranami sú členské štáty, a ktoré upravujú právomoc alebo uznávanie a výkon rozsudkov v špecifických veciach.“

CMR

11 Dohovor o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave podpísaný 19. mája 1956 v Ženeve, zmenený a doplnený protokolom podpísaným v Ženeve 5. júla 1978 (ďalej len „CMR“), sa podľa svojho článku 1 ods. 1 vzťahuje na „každú zmluvu o preprave zásielok za odplatu cestným vozidlom, ak miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania..., z ktorých aspoň jeden je zmluvným štátom tohto Dohovoru... bez ohľadu na trvalé bydlisko a štátnu príslušnosť strán“.

12 CMR bol dojednaný v rámci Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov. K CMR pristúpilo viac než 50 štátov vrátane Litovskej republiky, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky.

13 Podľa článku 31 ods. 1 CMR:

„Spory vzniknulé z preprav podliehajúcich tomuto Dohovoru môže žalobca viesť, pokiaľ ich nevedie na súdoch zmluvných štátov určených dohodou strán, na súdoch toho štátu, na území ktorého:

- a) má žalovaný trvalé bydlisko, hlavné sídlo podniku alebo pobočku alebo zastupiteľstvo, ktorých prostredníctvom bola prepravná zmluva uzavretá, alebo
- b) leží miesto, kde sa zásielka prevzala na prepravu alebo miest[o] určené na jej vydanie; na iných súdoch nemôže žalobca spor viesť.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 Dňa 28. mája 2009 Vilniaus apygardos teismas (Krajský súd vo Vilniuse) začal konkurzné konanie proti spoločnosti Kintra, ktorej registrované sídlo sa nachádza v Litve.

15 Správca konkurznej podstaty spoločnosti Kintra podal na Vilniaus apygardos teismas žalobu, ktorou sa domáhal, aby Nickel & Goeldner Spedition, s registrovaným sídlom v Nemecku, zaplatila sumu istiny 194 077,76 LTL, ktorú dlžila za služby medzinárodnej nákladnej dopravy, ktoré Kintra poskytla v prospech spoločnosti Nickel & Goeldner Spedition najmä vo Francúzsku a v Nemecku.

16 Podľa správcu konkurznej podstaty spoločnosti Kintra je právomoc Vilniaus apygardos teismas založená na § 14 ods. 3 litovského zákona o konkurze podnikov. Nickel & Goeldner Spedition spochybnila túto právomoc, pričom uviedla, že spor patrí do pôsobnosti článku 31 CMR a nariadenia č. 44/2001.

17 Rozsudkom z 29. augusta 2011 Vilniaus apygardos teismas vyhovel žalobe správcu konkurznej podstaty spoločnosti Kintra, keď usúdil, že jeho právomoc vyplýva z ustanovení litovského zákona o konkurze podnikov a z nariadenia č. 1346/2000.

18 Lietuvos apeliacinis teismas (Odvolací súd Litvy) potvrdil prvostupňový rozsudok rozhodnutím zo 6. júna 2012. Usúdil, že spor patrí do výhrady pre oblasť konkurzu, ktorá je stanovená v článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001, a že súd príslušný na rozhodovanie o ňom treba určiť podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a ustanovení litovského zákona o konkurze podnikov.

19 Lietuvos Aukščiausiasis Teismas (Najvyšší súd Litvy), na ktorý bol podaný opravný prostriedok, rozhodol prerušiť konanie a predložil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Ak žalobu podal správca konkurznej podstaty, ktorý koná v záujme všetkých veriteľov podniku a snaží sa obnoviť platobnú schopnosť podniku a zvýšiť hodnotu aktív podniku v konkurze tak, aby mohli byť uspokojené nároky čo možno najväčšieho počtu veriteľov – hoci je potrebné poznamenať, že ten istý cieľ sledujú napríklad aj kroky správcu konkurznej podstaty smerujúce k určaniu neplatnosti právneho úkonu (*actio Pauliana*), ktoré boli kvalifikované ako kroky úzko späté s konkurzným konaním – a vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci sa žaloba na zaplatenie dlžnej sumy za poskytnuté služby medzinárodnej prepravy tovaru zakladá na ustanoveniach... CMR a ustanoveniach litovského Občianskeho zákonníka (všeobecné ustanovenia občianskeho práva), má sa takáto žaloba považovať za žalobu úzko spätú (priamo

súvisiacu) s konkurzným konaním, musí sa súdna právomoc na prejednanie tejto žaloby stanoviť v súlade s pravidlami nariadenia č. 1346/2000 a vzťahuje sa na ňu výnimka z uplatňovania nariadenia č. 44/2001?

2. Ak Súdny dvor odpovie na prvú otázku kladne, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas žiada, aby poskytol vysvetlenie, či vtedy, keď predmetné záväzky (povinnosť žalovaného, vyplývajúca z nesprávneho plnenia jeho zmluvných povinností, zaplatiť dlžnú sumu a úroky z omeškania žalobcovi v konkurze za služby medzinárodnej prepravy tovaru) vznikli ešte predtým, ako sa proti žalovanému začalo viesť konkurzné konanie, sa musí použiť článok 44 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 1346/2000 a toto nariadenie sa neuplatní, pretože súdna právomoc na prejednanie žaloby sa stanoví v súlade s ustanoveniami článku 31... CMR, čo je osobitný dohovor?
3. Ak Súdny dvor odpovie na prvú otázku záporne a prejednávaná vec patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, Lietuvos Aukščiausiasis Teismas žiada, aby poskytol vysvetlenie, či sa má v prejednáwanej veci vzhľadom na to, že článok 31 ods. 1... CMR a článok 2 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 si navzájom neodporujú, vychádzať zo záveru, že keď predmetné vzťahy patria do pôsobnosti... CMR (osobitný dohovor), tak sa uplatnia pri stanovovaní súdnej právomoci na prejednanie predmetnej žaloby pravidlá uvedené v článku 31... CMR, ak tieto pravidlá nie sú v rozpore so základnými cieľmi nariadenia č. 44/2001, nevedú k výsledkom, ktoré by boli na účely dosiahnutia riadneho fungovania vnútorného trhu menej priaznivé, a sú dostatočne jasné a presné?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 20 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či žaloba o zaplatenie pohľadávky založenej na poskytnutí dopravných služieb, ktorú podal správca konkurznej podstaty podniku vymenovaný v rámci konkurzného konania začatého v členskom štáte a ktorá smeruje proti príjemcovi týchto služieb so sídlom v inom členskom štáte, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000, alebo nariadenia č. 44/2001.
- 21 V tomto ohľade treba pripomenúť, že Súdny dvor na základe najmä historických prác týkajúcich sa Dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), čo je text, ktorý bol nahradený nariadením č. 44/2001, rozhodol, že toto nariadenie a nariadenie č. 1346/2000 musia byť vykladané takým spôsobom, aby nedochádzalo k akémukoľvek prekryvaniu medzi právnymi normami, ktoré tieto texty stanovujú, a k akémukoľvek právnemu vákuu. Žaloby vylúčené podľa článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 z pôsobnosti tohto nariadenia, keďže patria medzi „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“, teda patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000. Symetricky žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, patria do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 (rozsudok F-Text, C-213/10, EU:C:2012:215, body 21, 29 a 48).
- 22 Súdny dvor takisto zdôraznil, že úmyslom normotvorcu Únie bolo, ako sa okrem iného uvádza v odôvodnení 7 nariadenia č. 44/2001, prikloniť sa k širokej koncepcii pojmu „občianska a obchodná vec“, ktorý sa nachádza v článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, a v dôsledku toho k jeho širokej pôsobnosti. Naopak pôsobnosť nariadenia č. 1346/2000 by v súlade s jeho odôvodnením 6 nemala byť predmetom širokého výkladu (rozsudok German Graphics Graphische Maschinen, C-292/08, EU:C:2009:544, body 23 až 25).

- 23 Na základe týchto zásad Súdny dvor rozhodol, že len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s ním úzko späté, sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001. V dôsledku toho iba také žaloby patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000 (rozsudok F-Tex, EU:C:2012:215, body 23 a 29, ako aj citovaná judikatúra).
- 24 Pokiaľ ide o uplatňovanie tohto rozdielu, Súdny dvor rozhodol, že žaloba o úhradu dlhov spoločnosti, ktorú vo francúzskom práve môže podať správca konkurznej podstaty proti členom štatutárneho orgánu, aby sa domáhal ich zodpovednosti, sa musí považovať za žalobu, ktorá vyplýva priamo z konkurzného konania a je s ním úzko spätá. Pri dospení k tomuto záveru sa opiera v podstate o úvahu, že táto žaloba mala svoj právny základ v ustanoveniach, ktoré sa odchyľovali od všeobecných pravidiel občianskeho práva (pozri v rámci Dohovoru z 27. septembra 1968 o právomoci a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach rozsudok Gourdain, 133/78, EU:C:1979:49, body 4 až 6). Súdny dvor dospel k podobnému posúdeniu vo vzťahu k odporovacej žalobe, ktorú v nemeckom práve môže podať správca konkurznej podstaty, aby napadol úkony vykonané pred začatím konkurzného konania v neprospech veriteľov. V tomto kontexte uviedol, že žaloba mala svoj právny základ vo vnútroštátnych pravidlách týkajúcich sa konkurzného konania (rozsudok Seagon, C-339/07, EU:C:2009:83, bod 16).
- 25 Naproti tomu Súdny dvor rozhodol, že žaloba podaná na základe ustanovenia o výhrade vlastníctva proti správcovi konkurznej podstaty má iba nedostatočne priamu a úzku súvislosť s konkurzným konaním, a to v podstate z dôvodu, že právna otázka, o ktorú ide v takej žalobe, nezávisí od začatia konkurzného konania (rozsudok German Graphics Graphische Maschinen, EU:C:2009:544, body 30 a 31). Rovnako žaloba podaná navrhovateľom na základe postúpenia pohľadávky, s ktorým správca konkurznej podstaty súhlasil, a týkajúca sa práva na odporovanie právnomu úkonu, ktoré tomuto správcovi dáva nemecké konkurzné právo, bola posúdená tak, že nie je úzko spätá s konkurzným konaním. Súdny dvor v tomto ohľade uviedol, že výkon práva, ktoré nadobudol postupník, podlieha iným pravidlám, než sú pravidlá uplatniteľné v rámci konkurzného konania (rozsudok F-Tex, EU:C:2012:215, body 41 a 42).
- 26 Z tejto judikatúry vyplýva, že Súdny dvor vo svojom posúdení síce zohľadnil skutočnosť, že rôzne typy žalôb, o ktorých mal rozhodovať, boli podané v súvislosti s konkurzným konaním. Zakaždým však najmä zvažoval, či predmetná žaloba mala základ v právnej úprave konkurzných konaní, alebo v iných pravidlách.
- 27 To znamená, že rozhodujúcim kritériom, ktoré Súdny dvor použil na stanovenie oblasti, do ktorej patrí určitá žaloba, nie je procesný kontext, do ktorého táto žaloba patrí, ale jej právny základ. Podľa tohto prístupu treba preskúmať, či právo alebo povinnosť, ktoré sú základom žaloby, majú svoj pôvod vo všeobecných pravidlách občianskeho alebo obchodného práva, alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania.
- 28 Vo veci samej je nesporné, že predmetná žaloba je žalobou o zaplatenie pohľadávky, ktorá vznikla pri poskytovaní služieb podľa prepravnej zmluvy. Túto žalobu mohol podať samotný veriteľ predtým, než ho začatie konkurzného konania tohto práva pozbavilo, a v takom prípade by sa spravovala pravidlami súdnej právomoci, ktoré sa uplatňujú v občianskych alebo obchodných veciach.
- 29 Skutočnosť, že po začatí konkurzného konania voči poskytovateľovi služieb podal žalobu o zaplatenie správca konkurznej podstaty vymenovaný v rámci tohto konania a že tento správca koná v záujme veriteľov, nemení podstatne povahu uplatňovanej pohľadávky, ktorá meritórne naďalej podlieha tým istým právnym predpisom.
- 30 Je teda namieste konštatovať, že žaloba, o akú ide vo veci samej, priamo nesúvisí s konkurzným konaním začatým voči navrhovateľovi.

- 31 Preto bez toho, aby bolo potrebné skúmať, či je uvedená žaloba úzko spätá s konkurzným konaním, treba konštatovať, že nepatrí do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 a symetricky sa na ňu nevzťahuje pojem konkurz v zmysle článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001.
- 32 V dôsledku toho je potrebné odpovedať na prvú otázku tak, že článok 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia patrí žaloba o zaplatenie pohľadávky založenej na poskytnutí dopravných služieb, ktorú podal správca konkurznej podstaty podniku vymenovaný v rámci konkurzného konania začatého v členskom štáte a ktorá smeruje proti príjemcovi týchto služieb so sídlom v inom členskom štáte.

O druhej otázke

- 33 Druhá otázka bola položená len pre prípad, že by spor vo veci samej patril do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000.
- 34 Vzhľadom na odpoveď poskytnutú na prvú otázku netreba odpovedať na túto otázku.

O tretej otázke

- 35 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či v prípade, že spor patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 i CMR, členský štát môže v súlade s článkom 71 ods. 1 tohto nariadenia uplatniť pravidlá súdnej právomoci stanovené v CMR a nie pravidlá upravené v tomto nariadení.
- 36 Hoci z odpovede na prvú otázku vyplýva, že spor vo veci samej patrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, je vecou vnútroštátneho súdu, ktorý ako jediný má právomoc posúdiť skutkový stav, aby overil, či dopravné služby, ktorých sa týka návrh na zaplatenie, o ktorom rozhoduje, zodpovedajú podmienkam uplatnenia CMR, ako sú uvedené v jeho článku 1.
- 37 V prípade, ak by vnútroštátny súd dospel k tomuto záveru, je namieste pripomenúť, že podľa výkladu, aký dal Súdny dvor článku 71 nariadenia č. 44/2001, pravidlá týkajúce sa súdnej právomoci, uznávania a výkonu rozhodnutí stanovené osobitnými dohovormi, ktorých zmluvnými stranami už členské štáty boli v čase nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, majú v zásade za následok neuplatnenie ustanovení tohto nariadenia týkajúcich sa rovnakej otázky (rozsudok TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, body 39, 45 až 48). CMR, týkajúci sa medzinárodnej cestnej nákladnej dopravy, ku ktorému Litovská republika pristúpila v roku 1993, je jedným z osobitných dohovorov, na ktoré sa vzťahuje toto ustanovenie.
- 38 Súdny dvor však objasnil, že uplatnením pravidiel stanovených osobitnými dohovormi v oblastiach, ktoré upravujú, nemôžu byť dotknuté zásady, na ktorých je založená súdna spolupráca v občianskych a obchodných veciach v rámci Európskej únie, akými sú zásady uvedené v odôvodneniach 6, 11, 12 a 15 až 17 nariadenia č. 44/2001, ktoré sa týkajú voľného pohybu rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach, predvídateľnosti súdnej právomoci, a teda právnej istoty pre osoby podliehajúce súdnej právomoci, riadneho výkonu spravodlivosti, minimalizácie rizika súbežných konaní, ako aj vzájomnej dôvery vo výkon súdnictva v rámci Únie [rozsudky TNT Express Nederland, EU:C:2010:243, bod 49, a Nipponkoa Insurance Co. (Europe), C-452/12, EU:C:2013:858, bod 36].
- 39 Pokiaľ ide o pravidlá, ktoré sú predmetom tretej otázky, teda pravidlá súdnej právomoci stanovené v článku 31 ods. 1 CMR, z tohto ustanovenia okrem iného vyplýva, že žalobcovi umožňuje výber medzi súdmi štátu, v ktorom má žalovaný trvalé bydlisko, súdmi štátu miesta, kde sa zásielka prevzala na prepravu, a súdmi miesta určeného na jej vydanie.

- 40 Takto otvorená možnosť výberu v podstate zodpovedá možnostiam podľa nariadenia č. 44/2001. V zmluvných veciach si totiž žalobca môže podľa článku 2 ods. 1 a článku 5 bodu 1 tohto nariadenia vybrať medzi súdmi členského štátu, v ktorom má žalovaný bydlisko, a súdmi miesta zmluvného plnenia, ktoré je predmetom žaloby. Pokiaľ ide o prepravnú zmluvu, ktorá patrí do kategórie zmlúv o poskytnutí služieb (pozri v tomto zmysle rozsudok Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439, body 29 a 30), týmto miestom je v súlade s článkom 5 bodom 1 písm. b) druhou zarážkou uvedeného nariadenia miesto v členskom štáte, kde sa podľa zmluvy služby poskytli alebo mali poskytnúť.
- 41 Článok 5 bod 1 písm. b) druhá zarážka nariadenia č. 44/2001, ktorého znenie počíta len s jedným miestom plnenia, síce ponúka žalobcovi užší výber než článok 31 ods. 1 CMR, ktorý mu umožňuje voľbu medzi miestom prevzatia zásielky na prepravu a miestom jej vydania. Táto okolnosť však nemôže spochybniť zlučiteľnosť článku 31 ods. 1 CMR so zásadami, na ktorých je založená súdna spolupráca v občianskych a obchodných veciach v rámci Únie. Súdny dvor totiž v oblasti prepravných zmlúv pripustil, že v určitých situáciách môže mať žalobca výber medzi súdmi miesta odjazdu a súdmi miesta prízjazdu. V tomto ohľade zdôraznil, že takáto možnosť voľby priznaná žalobcovi nielenže dodržiava kritérium blízkosti, ale tiež spĺňa požiadavku predvídateľnosti, pretože umožňuje žalobcovi i žalovanému ľahko určiť súdy, ktoré môžu vo veci rozhodnúť. Navyše je táto možnosť v súlade s cieľom právnej istoty, keďže voľba žalobcu je obmedzená v rámci článku 5 bodu 1 písm. b) druhej zarážky nariadenia č. 44/2001 na dva súdy (rozsudok Rehder, EU:C:2009:439, bod 45).
- 42 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 71 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade, že spor patrí do pôsobnosti tohto nariadenia i CMR, členský štát môže v súlade s článkom 71 ods. 1 tohto nariadenia uplatniť pravidlá v oblasti súdnej právomoci stanovené v článku 31 ods. 1 CMR.

O trovách

- 43 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

1. **Článok 1 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa má vykladať v tom zmysle, že pod pojem „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia patrí žaloba o zaplatenie pohľadávky založenej na poskytnutí dopravných služieb, ktorú podal správca konkurznej podstaty podniku vymenovaný v rámci konkurzného konania začatého v členskom štáte a ktorá smeruje proti príjemcovi týchto služieb so sídlom v inom členskom štáte.**
2. **Článok 71 nariadenia č. 44/2001 sa má vykladať v tom zmysle, že v prípade, že spor patrí do pôsobnosti tohto nariadenia i Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave podpísaného 19. mája 1956 v Ženeve, zmeneného a doplneného protokolom podpísaným v Ženeve 5. júla 1978, členský štát môže v súlade s článkom 71 ods. 1 tohto nariadenia uplatniť pravidlá v oblasti súdnej právomoci stanovené v článku 31 ods. 1 tohto dohovoru.**

Podpisy